

การออกแบบและผลิตสื่อของเล่นที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กและการนำไปใช้กับเด็ก
ปฐมวัย
ของเล่นที่ทำจากวัสดุรีไซเคิล “จรวดขวดน้ำ และ สัตว์โลกหรรษา (ลูกปัดฝักสมาธิ)”

เสนอ
อาจารย์ณัฐภา บุรณะพิมพ์

โดย

นางสาวรุ่งนภา งามุลเรศ	รหัสนักศึกษา 571461321479	ห้อง 15
นางสาวสมพร นามอาษา	รหัสนักศึกษา 571461321480	ห้อง 15
นางสาววิภาจรี กงบุราณ	รหัสนักศึกษา 571461321481	ห้อง 15
นางสาวชนิตา คุณสุนนท์	รหัสนักศึกษา 571461321482	ห้อง 15
นางสาวลำดวน แก่นวงษ์	รหัสนักศึกษา 571461321483	ห้อง 15
นางสาวอุลัย ชัยธงรัตน์	รหัสนักศึกษา 571461321484	ห้อง 15
นางสาวอรัญญา ศรีมหัน	รหัสนักศึกษา 571461321485	ห้อง 15

รายวิชาการเล่นเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก (1071304)
ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561
สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ศึกษาศาสตร์บัณฑิต
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

ร่วมกันประชุมวางแผนออกแบบของเล่น

1. ชื่อของเล่น

1. ของเล่นที่ทำจากวัสดุรีไซเคิล “จรวดขวดน้ำ”
2. ของเล่นที่ทำจากวัสดุรีไซเคิลและจากกระดาษ “สัตว์โลกหรรษา” (ลูกปัดฝึกสมาธิ)

2. ระดับอายุของผู้เล่น อยู่ในระดับ 4-5 ปี

3. อุปกรณ์ที่ใช้ทำของเล่น

อุปกรณ์การทำ “จรวดขวดน้ำ”

วัสดุอุปกรณ์

1. ขวดน้ำเปล่า
2. เชือกไนลอน
3. เชือกฟาง
4. กรรไกร ,มีดคัตเตอร์

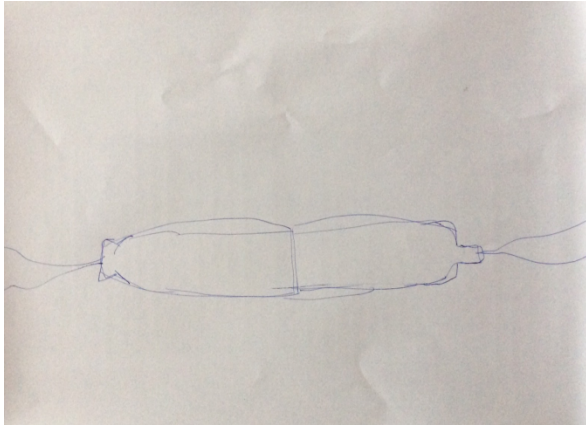

อุปกรณ์การทำ “สัตว์โลกหรรษา” (ลูกปัดฝึกสมาธิ)
วัสดุอุปกรณ์

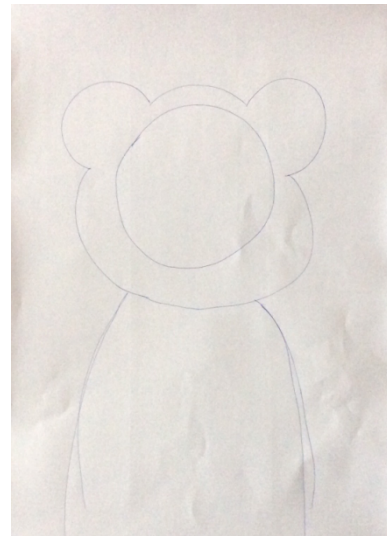
1. กระดาษชาร์จแข็ง
2. ฝาปิดแก้วน้ำพลาสติกใส
2. สีเทียน, สีไม้, ลูกปัด, เมล็ดลำไย
3. ปืนกาว, แท่งกาว
4. กรรไกร, มีดคัตเตอร์, ไม้บรรทัด, ดินสอ, ยางลบ

ภาพร่างของเล่นที่ออกแบบ
“จรวดขวดน้ำ”
(ฝึกสมาธิ)

“สัตว์โลกหรรษา” (ลูกปัด

วิธีการเล่น “จรวดขวดน้ำ”

จรวดขวดน้ำจะเล่นเป็นคู่ โดยให้ยืนตรงข้ามกันหันหน้าเข้าหากัน ใช้มือจับที่ห่วงฟางทั้งสองข้าง ออกแรงดึงให้แขนแยกออกจากกัน หรือดึงเข้าหาตัวเองทีละข้างสลับกันดึงจรวดจะพุ่งไปข้างหน้าตามแรงดึง ถ้าออกแรงดึงพร้อมกันจรวดจะไม่พุ่งออกไป

ประโยชน์ของจรวดขวดน้ำ

เด็กได้เรียนรู้การเล่นเป็นกลุ่ม รู้จักสังเกต การคิดแก้ปัญหาในการเล่น รู้จักการรอคอย การใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กมัดใหญ่ได้อย่างคล่องแคล่ว และที่สำคัญเด็กได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน จรวดขวดน้ำยังช่วยส่งเสริมและพัฒนาเด็กปฐมวัยได้ครบทั้ง 4 ด้าน ผ่านการบูรณาการ กิจกรรมการเรียนรู้ การสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 2546 หน่วยการจัดประสบการณ์ เรื่อง เดินทางทั่วไทย และเกิดประโยชน์ในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อไป

วิธีการเล่นเกมสัตว์โลกหรรษา

เกมสัตว์โลกหรรษา โดยกลิ้งลูกปัดลงหลุม ให้เด็กออกมา 5-6 คน พร้อมแจกสื่อให้เด็กคนละ 1 ชิ้น เพื่อให้เด็กออกมาแข่งขันกันถ้าใครกลิ้งลูกปัดลงหลุมก่อน จะเป็นผู้ชนะ เกมนี้เด็กจะต้องควบคุมลูกปัด และจะต้องใช้มือในการสั่นให้ลูกปัดลงหลุมได้ทั้งหมด

ประโยชน์ของสัตว์โลกหรรษา

เด็กได้เรียนรู้การฝึกสมาธิ ตาและมือประสานสัมพันธ์กัน รู้จักการสังเกต การคิดแก้ปัญหาในการเล่น การใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กได้อย่างคล่องแคล่ว และที่สำคัญเด็กได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน ส่งเสริมและพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้ครบทั้ง 4 ด้าน และเกิดประโยชน์ในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อไป

ผลิตของเล่นตามแผนที่วางไว้

สิ่งประดิษฐ์จากขวดน้ำ จรวดขวดน้ำ

วัสดุอุปกรณ์

1. ขวดน้ำเปล่า
2. เชือกไนลอน
3. เชือกฟาง
4. กรรไกร ,มีดคัตเตอร์

วิธีการทำ

1. นำขวดน้ำมาตัดครึ่งตรงกลาง 2 ขวด

2. เมื่อตัดครึ่งตรงกลาง 2 ขวดเสร็จแล้ว ให้นำส่วนที่ตัดมาสวมใส่กัน เอาฝาปิดขวดน้ำทั้งสองด้านออก

3. นำเชือกไนลอนพับเป็นสองเส้น ความยาวประมาณ 100 ซม. ร้อยเข้าไปในขวด (ตามภาพ)

4. ทำห่วงจับด้านละ 2 ห่วง โดยมีวิธีการทำคือ พันเชือกฟางเป็นวงกลม 3-4 รอบ เสร็จแล้วถักตามวงกลมจนรอบวง

5. นำห่วงจับมามัดเชือกด้านละ 2 ห่วง ให้แน่น

6. เสร็จแล้วทำการทดลองการใช้สื่อก และสื่อกที่ผลิตเสร็จแล้ว

สัตว์โลกหรรษา (ลูกปิดฝีกสมาธิ)

วัตถุประสงค์

1. กระดาษชาร์จแข็ง
2. ฝาปิดแก้วน้ำพลาสติกใส
2. สีเทียน, สีไม้, ลูกปัด, เมล็ดลำไย
3. ปืนกาว ,แท่งกาว
4. กรรไกร ,มีดคัตเตอร์ ,ไม้บรรทัด ,ดินสอ,ยางลบ

วิธีการทำ

1. นำกระดาษชาร์จแข็งมาตัดเป็นสองแผ่น หน้า - หลัง ขนาดความกว้างยาว 20 ซม. ความยาว 30 ซม.

2. จากนั้นทากาวให้ด้านหน้า-ด้านหลังติดกัน

3. วาดภาพการ์ตูนรูปสัตว์ต่างๆ ทั้งด้านหน้า – ด้านหลัง

4. ระบายสีภาพให้สวยงาม

5. เมื่อระบายสีเสร็จแล้ว ต่อไปเจาะรูให้เป็นวงกลมให้ทะลุทั้งสองด้าน

6. นำปิ่นกาวมาทาขอบฝาแก้วน้ำพลาสติก แล้วติดลงบนกระดาษด้านหน้า

7. นำลูกปัดใส่ลงไปในรูด้านหน้า หรือเมล็ดลำไย ก็ได้ตามขนาดของเล็ก-ใหญ่ ของวงกลม

8. จากนั้นทากาวทับด้านหลังให้ตรงกับด้านหน้า

9. เมื่อติดทั้งสองด้านเสร็จแล้วตัดขอบกระดาษตามรูปทรงของสัตว์ให้สวยงาม และทดลองการใช้สื่อ

นำของเล่นไปใช้กับเด็กปฐมวัยที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนบ้านนาโง

กิจกรรมการสอน “จรวดขวดน้ำ”

ครูให้เด็กออกไปเล่น “จรวดขวดน้ำ” ให้เพื่อนๆ ดู

ครูให้เด็กเล่น “จรวดขวดน้ำ” โดยครูเป็นผู้แนะนำ

กิจกรรมการสอน “สัตว์โลกหรรษา” (ลูกปัดฝึกสมาธิ)

ครูให้เด็กออกไปเล่น “เกมสัตว์โลกหรรษา” (ลูกปัดฝึกสมาธิ)

ครูเป็นผู้แนะนำในการเล่นเกมนสัตว์โลกหรรษา (ลูกปัดฝึกสมาธิ)

เด็กเล่น “เกมสัตว์โลกหรรษา” (ลูกปัดฝึกสมาธิ)

5. วิเคราะห์และสรุปผลการเล่นและการนำของเล่นไปใช้

1. วิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนของของเล่นที่นำไปใช้ และอธิบายเพิ่มเติม

- “จรวดขวดน้ำ”

จุดแข็ง

1. ทนทาน ขนาดกะทัดรัดสามารถนำมาใช้งานได้บ่อยครั้ง

จุดอ่อน

1. สีส้นไม่ดึงดูดใจ รูปทรงซ้ำๆกันทำให้เด็กเบื่อหน่าย

- “สัตว์โลกหรรษา” (ลูกปิดฝีกสมาธิ)

จุดแข็ง

1. เด็กมีสมาธิในการเล่น เพราะต้องค่อยๆทำเพื่อใช้สมาธิอย่างมากในการกลิ้งลูกปิดลงรูได้หมดทุกเม็ด
2. เด็กมีปฏิสัมพันธ์มือและตาประสานสัมพันธ์กันต้องพยายามให้ลูกปิดลงรูทุกเม็ด
3. เด็กได้ฝึกพัฒนาการทางด้านร่างกาย โดยเฉพาะกล้ามเนื้อมัดเล็ก-กล้ามเนื้อมัดใหญ่

จุดอ่อน

1. เด็กยังเล่นไม่เป็น เพราะยังไม่มีสมาธิในการเล่น
2. สีส้นยังไม่สวยงามสะดุดตา
3. เด็กเอียงมือยังไม่เป็น ครูต้องคอยจับมือในการเล่น

2. เขียนบรรยายสรุปพฤติกรรมการเล่นของเล่นที่นำไปใช้กับเด็กทั้ง 2 ชั้น และวิเคราะห์พฤติกรรมการเล่นของเล่นที่นำไปใช้ว่าสอดคล้องกับประเภทของการเล่นประเภทใด

- สรุปพฤติกรรมการเล่น “จรวดขวดน้ำ” เด็กได้พัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คืออันดับแรกเลือกคู่ที่จะเล่นเองแล้วครูอธิบายการเล่นกติกาการเล่นแล้วเด็กจะเล่นเองพอเกิดปัญหาก็จะแก้ปัญหาเอง เด็กที่โตกว่าจะบอกและสอนน้องได้ ต้องดึงอย่างไรให้ขวดน้ำวิ่งไปมาได้ ด้านร่างกายส่งเสริมพัฒนาการกล้ามเนื้อมัดเล็ก- มัดใหญ่ รู้จักการแก้ไขปัญหา ได้ความสนุกสนาน เล่นกับเพื่อนได้ และยังได้การสื่อสารของภาษา สอดคล้องกับประเภทการเล่นคือ การเล่นแบบร่วมมือกัน (Co-operative play) เด็กจะรู้จักเล่นแบบมีกฎเกณฑ์ การเล่นไม่ซับซ้อน
- สรุปพฤติกรรมการเล่น “สัตว์โลกหรรษา”(ลูกปิดฝีกสมาธิ) เด็กวัยนี้อยากรู้อยากเห็นทุกสิ่งทุกอย่าง เด็กเคลื่อนไหวได้คล่องขึ้น และทรงตัวได้ดี เพราะกล้ามเนื้อแขนขาแข็งแรงมาก สำหรับกล้ามเนื้อมัดเล็กมีการควบคุมได้ดี เด็กสามารถเล่นของเล่นที่ใช้นิ้วมือหยิบจับหรือหมุนได้ เด็กจะชอบการเล่นอิสระ

ในช่วงวัยนี้เด็กเริ่มเล่นกับเด็กคนอื่นมากขึ้นและทำงานเป็นกลุ่มได้ การเล่นเกมสัตว์โลกหรรษา (ลูกปัดฝึกสมาธิ) พบว่าเด็กมีพฤติกรรมการเล่นอย่างสนุกสนานร่าเริง ยิ้มแย้มแจ่มใส มีการพูดคุยกับเพื่อน มีสมาธิจดจ่ออยากที่จะทำได้การเล่นอย่างตั้งใจ มีความสนใจ มีความตื่นต่อนอยากรู้อยากเห็นและอยากลอง เมื่อเด็กทำได้ก็จะพอใจกับการเล่นของตัวเอง เป็นต้น ประเภทการเล่นเป็นการเล่นคนเดียว

3. วิเคราะห์สาเหตุที่เด็กสนใจเล่นของเล่นที่ผลิตว่าเป็นเพราะเหตุใด สอดคล้องกับทฤษฎีของนักการศึกษาคนใด เพราะเหตุใด/ในกรณีที่เด็กไม่สนใจของเล่นที่ผลิต เป็นเพราะเหตุใด

1. “จรวดขวดน้ำ” สาเหตุที่เด็กจะชอบเล่น เนื่องจากเด็กวัยนี้จะชอบเล่นเป็นกลุ่ม ชอบเคลื่อนไหวชอบใช้พลังงานไปกับการเล่น รู้สึกดีที่ได้แสดงออกในสิ่งที่ตนเองต้องการ

ซึ่งตรงกับทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของ ฟรอยด์ (Freud) และ อิริคสัน (Erikson)

ซึ่งเชื่อว่าการเล่นเป็นทางออกสำหรับการปลดปล่อยอารมณ์ของเด็ก ซึ่งเกี่ยวกับการพัฒนาการด้านอารมณ์ และสังคมของเด็ก เป็นทางออกที่ทำให้เด็กแสดงความรู้สึกต่างๆ ออกมา ซึ่งจะสามารถช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ และการรู้สึกมีคุณค่า ในตนเองของเด็ก โดยเด็กจะมีพัฒนาการด้านการเล่นดังต่อไปนี้ คือ

แบ่งขั้นตอนของการพัฒนาการเล่นของเด็กออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ

1) Autocentric เป็นการเล่นเกี่ยวกับตนเอง โดยศูนย์กลางการเล่นอยู่ที่ตนเอง
2) Microsphere เป็นการเล่นอยู่กับโลกใบเล็กๆ ของตนเอง จินตนาการของตนเอง

3) Macrosphere เป็นการเล่นโดยมีคนอื่นเข้ามาเกี่ยวข้อง เป็นสังคม

1) การเล่นเกี่ยวกับตนเอง ซึ่งการเล่นชนิดนี้เริ่มตั้งแต่แรกเกิด โดยที่ศูนย์กลางของการเล่นนั้นอยู่ที่ตัวของเด็กเอง ซึ่งในระยะแรกนั้นเราอาจจะไม่ได้คิดว่าสิ่งที่เด็กทำนั้นเป็นการเล่นของเด็ก เพราะการเล่นของเด็กในระยะนั้นจะเริ่มโดยการเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายซ้ำๆ ซากๆ ตลอดจนส่งเสียงซ้ำๆ ซากๆ อยู่ตลอดเวลา เป็นต้น ต่อมาเด็กทารกจะมุ่งความสนใจในการเล่นออกไปที่คนอื่นหรือของสิ่งอื่น ๆ เช่น การใช้เสียงระดับต่าง ๆ กันเพื่อดูการตอบสนองของแม่ หรือการสำรวจหน้าและร่างกายของแม่ด้วยมือ เป็นต้น การเล่นเกี่ยวกับตนเองนั้นเป็นการเริ่มต้นที่จะเรียนรู้ลักษณะต่าง ๆ ของโลกที่เขาอยู่

2) เด็กจะเล่นกับของเล่นและวัตถุต่าง ๆ รอบตัว ซึ่งการเล่นในโลกเล็ก ๆ ของเด็กนี้เองจะเป็นการช่วยปรับปรุงตนเอง ซึ่งในโลกของสิ่งของนั้นมักมีกฎเกณฑ์บางอย่างที่เด็กจะต้องเรียนรู้ คือของนั้นอาจจะแตกสลายได้ ของนั้นอาจจะเป็นของคนอื่นได้ อีกทั้งอาจถูกควบคุมโดยอำนาจของผู้ที่เหนือกว่าได้ ถ้าเด็กไม่สามารถจัดการกับโลกเล็ก ๆ ของเขาได้แล้วจะทำให้เขากลับไปสู่การเล่นในช่วงแรกคือการไปเล่นเกี่ยวกับตนเอง

3) การเล่นกับผู้อื่น ในขั้นที่สาม จะเริ่มเมื่อเด็กมีอายุในช่วงที่จะเข้าสู่สถานศึกษาปฐมวัย หรืออาจกล่าวว่าเด็กเริ่มเข้าไปสู่สังคมที่กว้างกว่า อีกทั้งจะต้องรู้จักการแบ่งปันของเล่นกับผู้อื่น ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการพัฒนาการเล่น แต่ทว่าความสำเร็จในการพัฒนาขั้นตอนนี้ เป็นผลเนื่องมาจากความสำเร็จในการพัฒนาในสองขั้นตอนแรก ในขั้นตอนนี้เด็กจะต้องเรียนรู้ว่าเมื่อไรที่เขาควรจะเล่นคนเดียว และเมื่อไรเขาควรจะเล่นในสังคม ตัวอย่างเช่นเมื่อเขาเกิดความคับข้องใจในการเล่นร่วมกับผู้อื่นเขาก็จะหลบออกมาเล่นคนเดียว การหลบออกมาเล่นคนเดียวนั้นเป็นการช่วยพัฒนาด้านอารมณ์ของเด็ก ทำให้เด็กมีอารมณ์ดีขึ้น

อิริคสันสรุปว่า การเล่นนั้นมีลักษณะโดยเฉพาะและมีความหมายต่อบุคลิกภาพของเด็กแต่ละคนซึ่งความหมายของการเล่นนั้นสามารถสังเกตได้จากรูปแบบเนื้อหา คำพูดและความรู้สึกที่เกี่ยวข้องกับการเล่นด้วย

2. “สัตว์โลกหรรษา” (ลูกปิดฝีกสมาธิ) สาเหตุที่เด็กชอบเล่น เนื่องจากกระตุ้นความอยากรู้อยากเห็น ของเด็ก เด็กจะเริ่มคิด ค้นหา สิ่งที่ยากรู้ และอยากทำสิ่งใหม่ๆ และพร้อมใจที่จะทดลองทำ

ซึ่งตรงกับทฤษฎีพัฒนาการทางด้านสติปัญญาของ เพียเจต์ (Piaget)

ทฤษฎีนี้จะเน้นที่เนื้อหาการเล่น ที่นำไปสู่พัฒนาการทางด้านสติปัญญา โดยการเล่น จะทำให้เกิดทักษะและประสบการณ์ที่จะทำให้เกิดพัฒนาความรู้ใหม่ได้และ การเล่นจะช่วยพัฒนาความยืดหยุ่น และเพิ่มทักษะในการแก้ปัญหาได้

โดยเพียเจต์ อธิบายถึงขั้นการเล่นของเด็กไว้ ดังนี้

1.การเล่นกับตนเอง เป็นการเล่นของเด็กที่ขั้นพัฒนาการอยู่ในขั้นประสาทสัมผัส การเล่นของเด็กจะแสดงโดยการใช้อวัยวะสัมผัสกับสิ่งต่าง ๆ ทำให้เกิดความเข้าใจต่อสิ่งต่าง ๆ โดยรอบ รวมทั้งทักษะกลไกต่าง ๆ

2.การเล่นทางสัญลักษณ์ เป็นการเล่นของเด็กที่อยู่ในขั้นพัฒนาการ ขั้นการคิดก่อนมีเหตุผล เด็กจะชอบเล่นสมมุติโดยอาศัยการจดจำและประสบการณ์เดิมมาผนวกกับการคิด จินตนาการ แสดงออกโดยการสมมุติ เช่น การเล่นสมมุติเป็นบุคคลต่าง ๆ ทั้งที่อยู่ในโลกความจริงและใน โลกแห่ง

จินตนาการ การเล่นในขั้นนี้เด็กจะสื่อออกมาซึ่งความคิด ความฝัน ในลักษณะของการเล่น การแสดง และการใช้ภาษา

3.การเล่นทางสังคม เป็นการเล่นที่ต่อเนื่องจากขั้นการเล่นทางสัญลักษณ์ โดยเด็กจะพัฒนาเข้ามามีส่วนในการเล่นตามจินตนาการเพียงลำพัง มาสู่การเล่นกับคนอื่น ทำให้เกิดการเรียนรู้ทางสังคม และใช้ภาษาในการสื่อสารมากขึ้น

4.การเล่นแบบมีโครงสร้าง เป็นการเล่นที่อยู่ในขั้นพัฒนาการทางสติปัญญา ขั้นการคิดก่อนมีเหตุผล เด็กจะมีการเล่นโดยมีการออกแบบและวางแผนการเล่นกับสื่อวัสดุต่าง ๆ โดยการสร้างสรรค์ตามความคิดที่ออกแบบไว้ ซึ่งเป็นพื้นฐานของการเล่นอย่างมีกฎเกณฑ์กติกาของช่วงวัย ต่อมาที่เด็กมีขั้นพัฒนาการทางสติปัญญาที่สูงขึ้นอยู่ในขั้นการคิดแบบ รูปธรรม การเล่นแบบมีกฎเกณฑ์ เป็นการเล่นที่เด็กเริ่มรับรู้ เข้าใจยอมรับกฎเกณฑ์ กติกาต่าง ๆ ได้ เนื่องจากสติปัญญาได้พัฒนาในขั้นที่สูงขึ้น อยู่ในขั้นการคิดแบบรูปธรรม สามารถเข้าใจถึงการปฏิบัติตามกฎเพื่อให้บรรลุผลของการเล่นเกม นั้น ๆ
